

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

آشنایی با اصطلاحات جدید فناوری در کتابخانه

مهوش کلهر

کارشناس ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی

دانشگاه علوم پزشکی لرستان . دانشکده پرستاری بروجرد

فناوری ترغیبی

گیل و ادفر» (۱۳۸۴) ترغیب را کوشش آگاهانه یک فرد یا سازمان برای تغییر نگرش، باور، ارزشها یا دیدگاههای فناوری ترغیبی با بهره‌گیری از فنون ترغیب‌سازی در طراحی محصولات الکترونیکی و رایانه‌ای، وبسایتها و نرم‌افزارها سعی دارد به گونه‌ای مثبت بر افراد تأثیر بگذارد که در نتیجه آن نگرش و عمدتاً رفتار آنها را برای انجام عمل معینی نظیر استفاده از یک وبسایت و یا امکانات خاص آن، خرید الکترونیکی یک محصول و ... تغییر دهد. این تغییر که جنبه مثبت دارد، بدین معناست که افراد با میل و علاقه به آن روی می‌آورند و انجام آن منفعتی به دنبال خواهد داشت.

پلتفرم (Platform)

پلتفرم در واقع بستری است که برنامه های نرم افزاری نوشته شده برای یک وسیله در آن قابل اجرا و استفاده است، این بستر هم شامل ملزومات سخت افزاری (مانند نوع سیستم و CPU) و هم شامل ملزومات نرم افزاری (مانند سیستم عامل) است، مانند پلتفرم ویندوز موبایل، پلتفرم لینوکس، پلتفرم اندروید، پلتفرم جاوا

(Framework فریم ورک)

قابلیتی است که معمولاً با کمک گرفتن از مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها، کتابخانه‌ها، رابط کاربری، کلاس‌ها و در کل امکانات فراهم شده از جانب یک نرم افزار یا یک زبان برنامه نویسی، ساختاری جدید ایجاد می‌کند تا به کارگیری آن نرم افزار یا زبان برنامه نویسی در راستای اهداف ایجاد فریم ورک، ساده‌تر و نتیجه‌با سهولت بیشتری محقق گردد، به عبارتی هدف از ایجاد فریم ورک‌ها معمولاً فراهم نمودن ساز و کاری است که بتوان از امکانات یک نرم افزار یا زبان برنامه نویسی به نحو سریع‌تر و در برخی موارد کاملتر و حرفه‌ای‌تر استفاده کرد، فریم ورک‌ها در مقایسه با کتابخانه‌های نرم افزاری، به لحاظ مفهومی از وسعت بیشتری برخوردارند (هرچند به دلایلی مانند تجملی بودن اصطلاح فریم ورک، برخی سازندگان کتابخانه‌ها، محصول خود را با اصطلاح فریم ورک نیز می‌نامند)، به طور مثال یک کتابخانه (مانند jQuery برای JavaScript) صرفاً یک کتابخانه است اما فریم ورک (مانند Zend یا CakePHP برای PHP) خود می‌تواند مجموعه‌ای از کتابخانه‌ها و ملزومات دیگر باشد، کتابخانه‌ها معمولاً به صورت بسته هستند و قابلیت توسعه پذیری ندارند، یک متد از کتابخانه بر اساس API آن فراخوانده شده و نتیجه برگردانده می‌شود، اما فریم ورک‌ها معمولاً ساختار خاص خود را تحمیل می‌کنند که در چارچوب آن، قابلیت توسعه پذیری فراهم می‌شود، وجه تمایز دیگر این دو در اصطلاحی به نام معکوس بود

Web cast

- واژه وب کست نیز واژه جدیدی است که به معنای پخش یک رویداد در اینترنت در همان زمان پخش رویداد میباشد.
- در این میان کتابخانه ها خدماتی را تحت عنوان **Web cast of previous event** ارائه میدهند که به عنوان پیشگام ، کتابخانه بریتانیا ارائه دهنده این خدمات بود. بدین ترتیب که رویدادهایی مانند دوره های آموزشی یا کارگاه ها یا سمینارهای ارائه شده را جمع آوری میکند و افراد قادر خواهند بود که این دوره ها یا سمینارها را علی رغم سپری شدنشان دوباره ببینند و از آن استفاده نمایند.

وبینار چیست

کلمه وبینار ترکیب دو کلمه «وب» و «سمینار» است به همایش یا سمیناری گفته می شود که در بستر اینترنت و بصورت مجازی و غیر حضوری برگزار شود و تفاوت بزرگی که وبینار با وب کست دارند دقیقا به مبحث دیالوگ و مونولوگ بر می گردد که در وب کست محتوا کاملا یک طرفه ولی در وبینارها بصورت تعاملی و دو طرفه ارائه می

مجموعه ابزار های لازم جهت شرکت در ویدئو کنفرانس تحت وب

۱. کدک: جهت کد گذاری و کد گشایی اطلاعات
۲. دوربین: جهت دریافت تصویر
۳. میکروفون: جهت دریافت صدا
۴. صفحه نمایش: جهت نمایش تصویر
۵. بلندگو: جهت پخش صدا

کدک چیست؟

- کدک (که بعضاً به اشتباه "کودک" نیز تلفظ می‌شود)، معادل کلمه (Codec مخفف `compression/decompression` است و برای `compressor/decompressor` و `code/decode` نیز استفاده می‌شود)، سخت افزار یا نرم افزاری است که امکان پخش کردن، ایجاد و ذخیره کردن فایل‌های مختلف ویدئو، صوتی یا چند رسانه‌ای را به سیستم عامل می‌دهد.
- فایل‌های مختلف صوتی و تصویری هنگام ساخته شدن (یعنی دقیقاً در ابتدای راه، مثلاً ضبط کردن) همگی مقادیر آنالوگی (ولتاژ متغیر در یک محدوده) هستند که برای ذخیره شدن بر روی حافظه، باید به مقادیر دیجیتالی (ولتاژهای معادل‌سازی شده صفر و یک) تبدیل شوند. در پایین‌ترین سطح، کدک‌های سخت‌افزاری مقادیر آنالوگ را به دیجیتال تبدیل کرده و آن‌ها را ذخیره می‌کنند که به این عمل رمزگذاری و برعکس، هنگام پخش کردن اگر به خروجی آنالوگ مثلاً صدا نیازی بود، آن قطعه سخت‌افزاری مقادیر دیجیتالی صوتی را به آنالوگ تبدیل کرده و آن را به خروجی تحویل می‌دهد که به این عمل رمزنگاری می‌گویند. حال این که این تبدیل طبق چه قانونی و چه ساختاری انجام می‌شود را کدک مشخص می‌کند.
- همه فایل‌های چندرسانه‌ای با یک فرمت و ساختار خاص رمزگذاری (`Encode`) و رمزنگاری (`Decode`) نمی‌شوند. چون علاوه بر تبدیل آنالوگ و دیجیتال به یکدیگر، این فایل‌ها فشرده نیز می‌شوند. این فشرده‌سازی (`Compression`) و خارج‌سازی از فشرده‌گی (`Decompression`) را ساختار کدک مشخص می‌کند. اگر این فشرده‌گی انجام نشود، حجم فایل‌ها از آنچه که امروز آن‌ها را می‌بینیم، تا حدود زیادی بیشتر خواهند بود. بنابراین یکی از بزرگترین مزیت استفاده از کدک‌ها، کم کردن حجم فایل‌هاست.

انواع کاربردهای ویدئو کنفرانس تحت وب

- ۱- حضور در جلسه از طریق ارتباط تصویری زنده
- ۲- آموزش الکترونیکی یا آموزش از راه دور
- ۳- درمان از راه دور
- ۴- حراست تصویری
- ۵- صنعت حقوق
- ۶- کار از راه دور
- ۷- مصاحبه
- ۸- کار با فناوری پوشیدنی

سخت افزار باز

مضمون «باز» با کمک گرفتن از این فناوری‌ها قابل اجرا است. شاید جذاب‌ترینشان ظهور سخت‌افزار باز، همان تراشه‌های رایانه‌ای با قیمت مناسب باشد که به آسانی قابل برنامه‌ریزی و شبکه‌سازی هستند و قدرت پردازش ارزان‌قیمتی را برای کتابخانه به ارمغان خواهند آورد.

به‌طور کلی، به موازات نرم‌افزارهای منبع باز (نرم‌افزارهایی که به صورت آزاد برای اصلاح و انطباق موجود هستند)، محاسبات سخت‌افزارهای منبع باز در معرض تغییر هستند.

به جای خرید گران‌قیمت، برای محاسبه ترافیک از طریق درب ورودی کتابخانه، فروشندگان سخت‌افزاری را ارائه کرده‌اند که با هزینه کمتر از ۱۰۰ دلار، یک کتابخانه می‌تواند یک حس‌گر کوچک را کارگذاری کند که همین کار را انجام می‌دهد. شبکه سنسوری از تراشه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری قابل دانلود استفاده می‌کند که در برخی سایت‌ها به اشتراک گذاشته شده است؛ این حس‌گرها می‌توانند اطلاعات دقیقی را درباره اینکه چه بخشی از کتابخانه در طول روز مورد استفاده قرار می‌گیرد را ارائه دهند بدون اینکه به کارکنان کتابخانه برای گشت زدن و شمارش عناوین نیازی باشد

نرم افزارها

نرم افزار زوترو: نرم ابزاری با استفاده آسان جهت مجموعه سازی، سازمان دهی، مدیریت استناددهی و به اشتراک گذاری منابع پژوهشی است و کارایی شبیه نرم افزار END NOTE برای کاربران فراهم می نماید با این تفاوت که دسترسی به این نرم افزار رایگان و قابلیت پشتیبانی آنلاین را در سایت خود را برای کاربران فراهم نموده است. در واقع نرم افزار مناسبی برای پژوهشگران و دانشجویانی که مشغول پایان نامه و تحقیق هستند

گرین استون: نرم افزار کتابخانه دیجیتال گرین استون، از جمله اولین سری نرم افزارهایی است که جهت ایجاد، گسترش و اشاعه مجموعه های کتابخانه دیجیتالی طراحی شده است. گرین استون توسط پروژه کتابخانه دیجیتال نیوزلند در دانشگاه ویکاتو تهیه و روزآمد می شود، همچنین به عنوان نرم ابزاری چند زبانه با کد منبع باز توسط یونسکو و سازمان غیر دولتی هیومن ایتفو انتشار یافته است.

دی اسپیس: یک سیستم مدیریت منابع دیجیتال است که اجازه می دهد تا سازمان ها، از قبیل کتابخانه ها برای جمع آوری، بایگانی، نمایه و انتشار منابع علمی و فکری یک جامعه از آن استفاده کنند

هیست سایت: منابع مورد استفاده در مقالات را بازیابی کند و نشان دهد که کدامیک از آنها در مجموعه بازیابی شده، وجود دارد و کدامیک در جستجوی انجام شده بازیابی نشده یا در پایگاه وب آو ساینس حضور ندارد. این قابلیت مدارکی را مشخص می کند که با حوزه بازیابی شده در ارتباطند، ولی در مجموعه بازیابی شده و در پایگاه وب آو ساینس قرار ندارند. با استفاده از این امکان می توان به دریای عظیمی از مدارک مرتبط خارج از پایگاه وب آو ساینس نیز دست یافت.

فلپکر چپست؟

فلپکر یکی از بزرگ ترین سایت‌های اشتراک گذاری تصاویر است که به عنوان یکی از نمادهای مهم وب ۲ شناخته می شود. این سایت اخیراً اقدام جدید خود امکان اشتراک فیلم را هم به امکانات خود افزوده است. این سایت در فوریه ۲۰۰۴ افتتاح شد و موسس آن لیودکرپ است. علاوه بر این سایت که به اشتراک گذاری تصاویر میپردازد سایت یوتوب را داریم که یکی از بزرگترین سایت‌های به اشتراک گذاری ویدیو در دنیا است. این سایت در فوریه ۲۰۰۵ تاسیس شد و فقط در طی یکسال به موفقیت چشمگیری دست یافت و رتبه اول پیشرفت و کسب بازدید را در سال ۲۰۰۶ از آن خود کرد. پس از این موفقیت چشمگیر در ماه اکتبر گوگل اقدام به خرید یوتوب نمود. در این سایت نمایش ویدئوها برای کاربران عادی رایگان بوده و برای کاربرانی که ثبت نام کرده اند امکان آپلود تعداد نامحدودی ویدئو و به اشتراک گذاری آن وجود دارد. کتابخانه ها میتوانند ویدئو کستهای خود را در یوتوب به اشتراک بگذارند یا حتی از طریق یوتوب تورهای کتابخانه ای از کتابخانه محل کارشان درست کنند و دیگران را در اطلاعات خود شریک گردانند.

skype (یا ارتباط تلفنی از طریق اینترنت)

امروزه یکی از شیوه های ارتباط هم زمان ارتباط تلفنی از طریق اینترنت است.مزیت ارتباط تلفنی از طریق اینترنت این است که از طریق کامپیوتر و اینترنت میتوان بدون پرداخت هزینه چندانی با فواصل دور ارتباط برقرار کرد.این شیوه بسیار اقتصادی است و برای ارائه خدمات به کاربران از راه دور کتابخانه میتواند به کار برده شودو به عنوان یک فضای ارتباطی مناسب بین کاربران و کتابدار عمل کند.

Instant Messaging

یک شیوه ارتباطی است بین دو یا چند نفر که از طریق تایپ در محیط وب صورت میگیرد. افراد میتوانند از طریق Yahoo messenger, lchat, Aol messenger با کتابخانه ای که خدمات IM را ارائه میدهد ارتباط برقرار کنند و نیازهای اطلاعاتی خود را رفع نمایند. برای استفاده از این سرویس نیاز به یک screen name دارید تا به لیست تماس اضافه شوید و سپس شروع به چت و گفتگو با یک کتابدار نمایید.

گاهی اوقات که به کامپیوتر خودتان دسترسی ندارید برای ارسال پیامهای فوری meebo.com به یاری شما میشتابد و شما میتوانید با استفاده از یک مرورگر اینترنتی و با مراجعه به سایت فوق پیامهای فوری خود را به راحتی برای دوستانتان که از برنامه های yahoo messenger, MSN messenger, Gtalk , و سایر برنامه های مشابه استفاده میکنند ارسال دارید. نکته دیگر اینکه اگر عضو meebo باشید میتوانید به طور همزمان وارد همه سرویسهایی شوید که در آن عضو هستید و همچنین میتوانید تنظیمهای ایجاد شده و گفتگوهای انجام شده را ذخیره کنید. از این طریق میتوانید با کتابداران مرجع ارتباط برقرار کرده و سوالات کوتاه خود را بپرسید.

Text Messaging Reference Program

در این شیوه برقراری ارتباط با کتابداران در کتابخانه ها از طریق تلفن همراه صورت میپذیرد. زمانی که کتابداران سوال شما را در قالب SMS دریافت میکنند. آن را بررسی کرده و نهایتاً ظرف یک ساعت به آن پاسخ میدهند. باید توجه داشت که پاسخ صرفاً به همان تلفن همراهی که با آن SMS زده اید فرستاده میشود و هیچگونه پاسخ اتوماتیکی در قبال سوال شما فرستاده نخواهد شد.

در بسیاری از این خدمات نوع دیگری از خدمات ارائه شده در وب تحت عنوان FAQ یا سوالات متداول وجود دارد که در سایتها و وبلاگهای فارسی تحت عنوان از کتابدار بپرس نمود می یابد. این سوالات لزوماً پرسیده نشده اند اما آن سایتها یا آن کتابخانه ها احساس کرده اند که کاربران در برخورد یا استفاده از یک سرویس جدید با این سوالات مواجه خواهند شد لذا این سوالات را همراه با پاسخ آنها در این بخش قرار داده اند.

Current (Awareness Service) خدمات آگاهی رسانی جاری

تنوع روزافزون و حجم گسترده اطلاعات به حدی است که مطالعه اطلاعات تازه حتی در رشته‌های بسیار تخصصی برای فرد متخصص بسیار دشوار و مستلزم صرف وقت زیاد است. از جمله روش‌های آگاهی‌رسانی جاری که در پایگاه‌های اطلاعاتی قابل دسترس از طریق اینترنت انجام می‌گیرد، این است که این پایگاه‌ها علاقه‌مندیهای کاربران خود را دریافت کرده و به صورت پیوسته و از طریق پست الکترونیکی اطلاعات جدید و خاص هر یک از کاربران را ارسال می‌کنند. به واسطه این نوع خدمات، متخصصین در کمترین زمان ممکن از وجود منابع اطلاعاتی جدید در حوزه مورد علاقه خویش باخبر می‌شوند. این نوع خدمات در کلیه پایگاه‌های اطلاعاتی رایگان انجام می‌گیرد. سیستم آگاهی رسانی جاری در غالب پایگاه‌ها و کتابخانه‌های دیجیتال به دو طریق عمل میکند:

۱- **Table of Contents Alerts** که در این حالت یافته‌های جدید در مورد حوزه کاری یک پژوهشگر در قالب فهرست مندرجات نشریات برای او فرستاده میشود و اگر این کار از سوی ناشر انجام پذیرد بر روی هر مقاله یک هایپر لینک قرار میدهد که در این حالت امکان دسترسی به خود مقاله را نیز وجود دارد.

۲- **Automated Searches** عملکرد این گزینه شبیه عملکرد **ALERT** در گوگل میباشد. بدین نحو که با فعال کردن گزینه **ALERT** تعیین میکنید که اطلاعات جدید در حوزه مورد نظر شما در چه بازه زمانی توسط پست الکترونیکی برای شما فرستاده شود.

ویدئو کنفرانس یا مرجع ویدئویی

مرجع ویدیویی یکی دیگر از شکل‌های ارائه خدمات مرجع دیجیتالی به صورت همزمان می‌باشد. در این شیوه، کاربر و متخصص اطلاع‌رسانی به طور همزمان و بر مبنای عناصر دیداری و شنیداری، با هم در ارتباط هستند. در این مدل، خدمات از طریق WEBCAM و ابزارهای کنفرانس ویدیویی ارائه می‌گردد. مزیت این شیوه به دیگر شیوه‌ها این است که متخصصان اطلاع‌رسانی و کاربر در شرایطی تقریباً شبیه به محیط سنتی، حالات و حرکات یکدیگر را می‌بینند.

ربات‌ها

در این شیوه از هوش مصنوعی برای جوابگویی به سؤالات مرجع استفاده می‌شود و کتابدار بر خلاف دیگر مدل‌ها دخالتی در پاسخگویی ندارد و از طریق هوش مصنوعی و با استفاده از اطلاعات پایگاه‌های اطلاعاتی و به مدد موتورهای پیشرفته جستجو، به پاسخگویی اقدام می‌شود. معروف‌ترین نمونه شناخته‌شده از این نوع خدمت مرجع، «ASK JEEVES» می‌باشد که چند سالی است به ask.com تغییر نام داده است.

وب ۲

- ایجاد و خلق محتوا، سازماندهی و تنظیم و اشتراک اطلاعات با دیگران توسط خود کاربران
- وبلاگ ها weblogs
- ویکی ها wiki
- تگ ها tags
- پادکستها podcasts
- آر اس اس RSS Feeds
- فروم Forums
- شبکه های اجتماعی social Networks

وبلاگ چیست ؟

وبلاگ صفحه ای شخصی و رایگان است که معمولاً شامل روز نوشت ها و ثبت ایده های یک فرد یا یک گروه نگارنده می باشند (وب به معنای شبکه و لاگ به معنای گزارش است).

تاریخچه ی طراحی وبلاگ: اولین وبلاگ را تیم برنرزی طراحی کرد. در ۱۹۹۹ وبلاگ Scripting News دیوید واینر ایجاد شد. در همین سال، Live Journal توسط براد فیتز پاتریک ارائه شد و pitas.com توسط اندرو اسمیلز به منظور ایجاد صفحات خبری عرضه گردید. سرانجام Blogger.com توسط اوان ویلیامز و مک هوریان ارائه شد. در ایران از سال ۱۳۸۱ وبلاگ نویسی با پرشین بلاگ آغاز شد. و بعد بلاگ اسکای و میهن بلاگ شروع به کار کردند. و سرانجام در آذرماه ۱۳۸۳ Blogfa.com راه اندازی شد.

مهم ترین ویژگی های وبلاگ

رایگان بودن

نیازی به آشنا بودن به علم برنامه نویسی و طراحی سایت ندارد

مطالب در وبلاگ ها آرشیو می شوند

ارائه مطالب به صورت عکس، صوت و فیلم

فراوانی قالب ها و کدهای آماده

معروفترین سرویس دهندگان وبلاگ فارسی

- <http://blogfa.com>
- <http://mihanblog.com>
- <http://persianblog.ir>
- <http://blogsky.com/home.bs>
- <http://parsiblog.com> نخستین وبلاگ فارسی: ۱۳۸۱

ویکی ها wiki

- به انواعی از وب گاهها گفته می شود که به تمام بازدید کنندگانش، بعضی اوقات حتی بدون نیاز به ثبت نام در وب گاه، اجازه ویرایش، افزودن، یا حذف مطالب را می دهد. همچنین به برنامه های کامپیوتری که بر پایه چنین وب گاههایی را ممکن می سازند، ویکی گفته می شود.

برچسب یا tag چیست ؟

کلمات یا کلیدواژه هایی که به قسمتی از اطلاعات موجود در اینترنت از قبیل تصویر و فایل اختصاص داده میشود. این نوع متادیتا ها موجب تسهیل یک آیتم و بازیابی مجدد آن میشوند. تگها بطور غیر رسمی و شخصی انتخاب میشوند. و

یا، دسته بندی های خاص و کوچکی هستند که دسترسی به اطلاعات و محتوای سایت را آسان تر می کنند. از برچسب ها برای ارتباط میان نوشته های مختلف سایت استفاده می شود. این مطالب اغلب از نظر محتوا مشابه یکدیگر می باشند. بنابراین برچسب ها ابزار مفید و البته مهمی در منظم کردن و کاربردی کردن هرچه تمام تر سایت هستند.

podcasts پادکست:

برنامه ای رادیویی یا مشابه که دیجیتالی ضبط شده و جهت دانلود کردن برای دستگاه های شخصی پخش صدا در اینترنت گذاشته میشود . این روش ارائه محتوا در سال ۲۰۰۴ محبوبیت و گسترش یافت و برای دریافت آن ،معمولا از برنامه های خبر خوان استفاده میشود.پرشین کست :اولین سرویس پادکست فارسی

مرجع پادکست ایران <http://scoi.orthonewsroom.com/podcast>

- پادکست با رادیو هیچ فرقی نداره به جز اینکه تو پادکست زمان پخش، سرعت پخش و نوع برنامه که می خواهی گوش کنی دست شماست. در واقع پادکست های مختلفی که به زبان های مختلف پخش می شوند، تو اینترنت همیشه موجود هستند و شما فقط کافیست که مشترک دریافت این پادکست ها بشوید تا بتوانید با داندلوشون هر زمان و مکانی که خواهید گوش کنید.
- چگونه با تلفن اندروید در این زمینه استفاده کنم ؟
- با نصب اپلیکیشن ی به اسم Playerfm می توانید از هر جایی که اپهاتون رو می گیرین داندلوش کنین.
- بعد از نصب اپ و برای برداشتن قدم بعدی سه راه دارین که راحت ترین راه روش اول است.
- ابتدا روی این [لینک](#) کلیک کنید .
- <https://www.blubrry.com/channelb/>
- در صفحه ای که باز می شه گزینه دوم یعنی **Subscribe on Android** رو انتخاب کنید.
- این لینک پادکست کانال **b** را می برد تو اپلیکیشن پادکست خوانی که قبلاً نصب کردید. **Subscription** رو تایید کنید و از پادکست ها لذت ببرید.

فرمهای وبی

در این شیوه کاربران جهت پرسیدن سوالهای خود و کسب اطلاعات مورد نیاز باید فرمهای پیوسته ای را پرکنند(در جایی از وب سایت کتابخانه کلیک میکنند و در فرمی که پرسش خود را در آن مطرح میکنند سایر اطلاعات ویژه مانند نام و نشانی پست الکترونیکی) به همراه سوال پرسیده شده فرستاده میشود که کاربرد های آن به صورت از کتابدار بپرس نمود می یابد .

اصطلاحات وب اجتماعی

Digg:سایت digg.com:یک شبکه اجتماعی است که به کاربران امکان می دهد لینک مطالبی را که در اینترنت می یابند ارسال کنند و بعد دیگران به آن واکنش نشان دهند یا درباره آن اظهار نظر کنند. اگر کاربری از مطلبی خوشش می آید میتواند آن را با دادن رای بالاتر "دیگ" کند هر چه مطلبی رای بیشتری دریافت کند در رده بندی بالاتری می ایستد و سایر کاربران نیز می توانند آن را ببینند و در اختیار دیگران بگذارند .

RSS=Really simple syndication

قابلیتی ساده است که به کاربران اجازه میدهد که تازه ترین و جدید ترین اخبار و مطالب یک وبگاه (وب سایت) را بدون مراجعه به آن وبگاه و با استفاده از برنامه های خبرخوان یا فید خوان بطور خودکار دریافت و با صرف زمان کمی مطالعه نمایند.

آر اس اس RSS فرمت استاندارد فید در قالب نسخه های متفاوت است. کلمه آر اس اس RSS سر واژه عبارت Rich Site Summary به معادل چکیده خلاصه سایت. اصطلاح چکیده به متن خالی بودن محتوای آر اس اس بدون سورس قالب، ماژول ها و عکس های سایت اشاره دارد. آر اس اس RSS یک ابزار وب مبتنی بر زبان برنامه نویسی XML است. سایر فرمت های استاندارد XML فید شامل rss2 و rdf سرواژه عبارت Resource Description Framework و اتم Atom است.

فید = feed

فید feed که به خوراک وب و خبرمایه ترجمه شده است در سال ۱۹۹۹ با هدف اطلاع سریع و آسان از روزرسانی‌ها با پروژه "آر اس اس" "RSS" سر واژه عبارت Rich Site Summary به معنای "چکیده خلاصه سایت" توسط Dave Winer به حمایت کمپانی نت اسکایپ استارت خود و خیلی زود برای پلتفرم‌های مختلف توسعه یافت.

انجمن ها یا تالار گفتگو =Fouroms

- انجمن اینترنتی،سایت بحث و گفتگوی آنلاین است . فروم در زبان لاتین به معنی ” میدان، بازار،محل مجمع عمومی، دادگاه و ... گفته می شود که در اینترنت و کامپیوتر منظور یک مجمع عمومی هست که هر کس از هر جای دنیا می تواند توی یک فروم عضو بشود و با اعضای دیگر در هر زمینه ای مشورت کند!
- فروم ها عموماً به دو دسته تقسیم می شوند که شامل فروم های عمومی و تخصصی هستند
- انجمن از نظم خوبی برای تقسیم بندی مطالب برخوردار است که به صورت زیر از کل به جزء تغییر میکند.
- ۱- شاخه که معادل فارسی – category دسته بندی است
- ۲- انجمن که معادل فارسی – forum فروم است
- ۳- عنوان که معادل فارسی – Topic تاپیک است
- ۴- پیام که معادل فارسی – post پست است
- در نتیجه ترتیب از کل به جزء به این صورت میشود :
- فروم -> تاپیک -> پست
- یک تالار، از ۳ بخش تشکیل شده اند :
- الف: پیکره اصلی یا همان صفحه اصلی که فهرست انجمن ها را دارد.
- ب: تاپیک ، topic، اجزاء تشکیل دهنده پیکره اصلی تالار را تاپیک می گویند. topic یعنی: گفتگو، بحث، موضوع، مبحث، عنوان
- ج: پست، post، به معنای مرسوله و نامه است.

social networks= شبکه های اجتماعی

خدمات آنلاین است که امکان ایجاد ارتباطات و شبکه هایی اجتماعی را بین افراد، دوستان و همکاران دارای اشتراکات حرفه ای، علایق و فعالیتهای مشابه را فراهم می کند .

پست الکترونیکی

- نامه های الکترونیکی یکی از اولین سرویس های اینترنت محسوب شده و امروزه از آن به عنوان یک ابزار ارتباطی قدرتمند استفاده می گردد . اولین پیام ارسال شده توسط نامه الکترونیکی در سال ۱۹۷۱ توسط مهندسی با نام "Ray Tomlinson" انجام شده است . قبل از تحقق رویداد فوق ، صرفاً امکان ارسال پیام برای کاربران موجود بر روی یک کامپیوتر میسر بود. پیام ارسالی توسط Tomlinson قابلیت ارسال پیام به سایر ماشین های موجود بر روی اینترنت با استفاده از علامت "@" به منظور مشخص نمودن ماشین دریافت کننده بود. E-Mail، یک پیام متنی ساده است که برای گیرنده پیام ارسال می گردد. نامه های الکترونیکی در ابتدا و هم اینک اغلب بصورت متن های کوتاه می باشند. در برخی موارد ممکن است ، فرستندگان نامه های الکترونیکی با افزودن "ضمائم" ، حجم یک نامه الکترونیکی را افزایش دهند.

سیستم پست الکترونیکی واقعی

سیستم واقعی پست الکترونیکی دارای دو سرویس دهنده متفاوت بوده که بر روی یک ماشین اجراء می گردند. یکی از سرویس دهندگان ، سرویس دهنده Simple Mail Transfer Protocol (SMTP) بوده و مسئولیت پیام های ارسالی (خروج) نامه های الکترونیکی، را برعهده دارد.

سرویس دهنده دوم ، Post office Protocol (POP3) نامیده شده و مسئولیت پیام های دریافتی (ورود) را برعهده دارد. آدرس ایمیل از دو بخش تشکیل شده است که توسط علامت @ (at sing) از هم جدا می شوند :
بخش اول Username

بخش دوم نام سایت و یا دامنه ایی است که ایمیل در آن قرار می گیرد .

نشانی پست الکترونیک به این صورت نوشته می شود : name@yourdomain.com حروف کوچک و بزرگ در آدرس ایمیل بی تاثیر بوده اما معمولاً همه حروف را بصورت کوچک می نویسند. در ضمن بین هیچ کدام از حروف و بخش های آدرس ایمیل فاصله ایی وجود ندارد.

اطلاعات زیر جهت دسترسی به سرور میل و تنظیمات برنامه های مختلف ارسال و دریافت ایمیل نیاز است :

آدرس سرور میل : سرور میل پروتکل های smtp, pop3 و imap را پشتیبانی می کند. جهت استفاده از هر یک از این پروتکلها آدرس میل سرور را به صورت زیر وارد نمایید :

mail.yourdomain.com

آدرس وب میل : شما می توانید جهت دسترسی به صندوق پستی از وب میل نیز استفاده نمایید. آدرس وب میل به صورت زیر است :

<http://mail.yourdomain.com>

کد کاربری و رمز عبور : کد کاربری هر صندوق ایمیل همان آدرس ایمیل آن است مثلاً (info@yourdomain.com) رمز عبور هر آدرس ایمیل نیز در کنترل پنل قابل تنظیم است

وب ۳

مارکوف (۲۰۰۶) وب ۳,۰ را به عنوان فناوری نسل سوم که توسط شرکت‌های اینترنتی پایه‌گذاری شده، شرح داد این فناوری دقیقاً همان چیزی است که ممکن است شبکه هوشمند واقعی نامیده شود. در این فناوری نوعی از جستجوی واژگان، داده‌کاوی، درک تجهیزات و سیستم‌های هوش ترکیبی نهاده شده که معمولاً در خرید، جزئیات ریزی را که توسط سیستم پردازش شده نشان می‌دهد تا بتواند برای مصرف‌کننده تجربه‌ای بسیار مؤثر و مورد پسند را ارائه دهد. رشد و تحولات مربوط به گرایش‌های وب ۳,۰ فناوری‌ها و ویژگی‌های جدیدی را به شبکه اضافه و تقویت خواهد کرد.

وب مفهومی

یک فضای وب است که کامپیوترهایی توانند در آن مانند ما صفحه‌های وب را بخوانند. کافی است از کامپیوتر بخواهید برنامه شما را با چیزی مثلاً یک پزشک یا پرواز هواپیما تنظیم کند.

وب سه بعدی

فضایی است که می‌توانید بدون نیاز به حرکت از پشت کامپیوتر، درون آن قدم بزنید و ساختمان‌های آن را بازدید کنید.

وب رسانه‌ای

فضایی است که می‌توانید با یک فایل رسانه‌ای فایل‌های دیگر را جستجو کنید. برای نمونه تصویری از یکی از نقاشی‌های مورد علاقه خود را به کامپیوتر می‌دهید و او تصاویر و فیلم‌های مرتبط با آن را پیدا می‌کند.

وب فراگیر

یک فضای وب است که همه جا وجود دارد؛ روی کامپیوتر شخصی، روی کامپیوتر جیبی، روی تلفن همراه و حتی روی لباس‌تان. حتی با ارتباط پنجره‌های اتاق‌تان و دریافت وضعیت هوا، پنجره‌ها در زمان لازم بازو بسته می‌شوند.

گروه های خبری = UseNet

- از نظر کاربرد، چیزی شبیه به تالار_گفتگو هستند که در آن خبرها، نظرها، فایل ها و نظایر آن فرستاده می شود و کاربران با استفاده از نرم افزار خبرخوان به انگلیسی: (News_reader) می توانند این خبرها را مشاهده کنند. بدون نرم افزار خبرخوان هم می توان خبرهای گروه های مختلف را یک جا مشاهده کرد ولی استفاده از این نرم افزار، کمک می کند تا فرد فقط اخبار را از گروه های دلخواه که در آن عضو شده است دریافت کند.
- گروه خبری، چیزی جدا از وب است. در واقع، گروه خبری، یک سرویس است که بسیار قبل از اختراع وب، تقریباً از ابتدای ظهور اینترنت، ارائه شده است. پروتکلی که گروه خبری استفاده می کند «پروتکل انتقال اخبار روی شبکه» به انگلیسی: Network News Transfer Protocol، به طور مخفف (NNTP) نام دارد
- از جمله منابع مهمی که می توان از طریق آنها به تازه ها و اخبار جدید یک حوزه موضوعی دست یافت وب سایت انجمن های علمی مربوطه است که در قسمت انجمن های علمی تمام انجمن های علمی مربوط به هر حوزه آورده شده اند

FTP: File Transfer protocol = پروتکل انتقال فایل

- امروزه از پروتکل های متعددی در شبکه های کامپیوتری استفاده می گردد که صرفاً "تعداد اندکی از آنان به منظور انتقال داده طراحی و پیاده سازی شده اند . اینترنت نیز به عنوان یک شبکه گسترده از این قاعده مستثنی نبوده و در این رابطه از پروتکل های متعددی استفاده می شود. برای بسیاری از کاربران اینترنت همه چیز محدود به وب و پروتکل مرتبط با آن یعنی HTTP است ، در صورتی که در این عرصه از پروتکل های متعدد دیگری نیز استفاده می گردد. FTP نمونه ای در این زمینه است .

هشتگ (Hashtag)

هشتگ نوع خاصی از نشانه‌گذاری و دسته‌بندی است که به‌طور گسترده در شبکه‌های اجتماعی نظیر توئیتر و [اینستاگرام](#) استفاده می‌شود. با این روش می‌توان به مطالبی با موضوع خاص دست یافت.

هات اسپات (Hotspot)

به طور کلی به هر منطقه‌ای که دسترسی به اینترنت از طریق وای فای ممکن باشد، هات اسپات گفته می‌شود. همچنین ویژگی به اشتراک گذاری اینترنت توسط تلفن همراه نیز هات اسپات نام دارد. امروزه دستگاه‌های پرتابل هات اسپات نیز موجود هستند که اینترنت را از طریق وای فای در هر مکانی در اختیار شما قرار می‌دهند.

اسپم (Spam)

اسپم واژه‌ای عمومی برای پیام‌های آنلاینی است که بدون آنکه مایل باشید، برای شما فرستاده می‌شوند. ایمیل اسپم یکی از انواع رایج اسپم است؛ اما اسپم می‌تواند در شبکه‌های اجتماعی، پیام‌رسان‌ها و فروم‌ها نیز موجود باشد

URL چیست؟

URL، سرواژه‌ی (Uniform Resource Locator مکان‌یاب یکپارچه منبع) است. URL، در واقع همان آدرسی است که در نوار بالایی مرورگر وارد می‌کنید تا صفحه‌ی مشخصی بارگذاری شود.

SEO (سئو)

SEO، سرواژه‌ی عبارت Search Engine Optimization (بهینه‌سازی موتور جستجو) است. سئو شامل روش‌های مختلفی است که همگی آن‌ها یک هدف را دنبال می‌کنند؛ جلب نظر موتورهای جستجو برای جذب مخاطب بیشتر.

فهرستهای پستی و گروههای بحث الکترونیکی

گروههای بحث ابزاری برای مجموعه ای از افراد است که از طریق پست الکترونیکی با همدیگر ارتباط برقرار کنند و به اطلاعات و دانش مورد نیاز خود دست یابند و یافته های اطلاعاتی خود را در اختیار دیگران قرار دهند.

افراد دارای علایق مشترک به راحتی می توانند سوالها و دیدگاه های خود را درباره مسائل و موضوعات گوناگون حرفه خویش برای همگان مطرح ساخته و از نظرهای آنان سود ببرند.

<http://www.orthogate.org/mailling-lists/>

<http://groups.google.com/group/orthopod>

(Usenet) گروه‌های خبری

- در سال ۱۹۷۹ ایجاد

- مجموعه ای از گروه‌های خبری در دنیاست که بر روی سرویس دهنده های خبری در اینترنت قرار دارند.

(مشابه سیستم تابلوی اعلانات الکترونیکی) BBS: Bulletin Board System

- یک سیستم پخش کننده اطلاعات است که گروه‌های خبری به صورت سلسله مراتبی و بر اساس موضوع دسته بندی شده اند.

- مشابه پست الکترونیکی با این تفاوت که هیچ پیامی به کاربران آن ارسال نمی شود.

- برای استفاده از آن نیاز به برنامه خبرخوان دارد.

یافتن گروه‌های خبری مختلف:

<http://www.listzt.com/>
<http://www.deja.com/usenet/>

•
پروتکل انتقال فایل (FTP:File Transfer Protocol)

-1971

-جهت انتقال انواع پرونده و فایل ها از یک رایانه به رایانه دیگر

-عمل انتقال (Download)

سایت:

<ftp://ftp.microsoft.com>

پرونده پزشکی الکترونیکی (EMR)

- پرونده‌های پزشکی الکترونیکی (Medical Electronic Records) از مهمترین موارد کاربرد اطلاعاتی پزشکی میباشند. یک EMR میتواند کلیه خدمات بهداشتی و درمانی ارائه شده به یک فرد را، از تولد تا مرگ، ذخیره کرده و به آنها نظم دهد؛ مشاهدات بالینی، مراقبتهای درمانی و دستورات دارویی را به یکدیگر مرتبط کند؛ دستکاری و اصلاح دادهها را امکانپذیر سازد؛ به افراد مجاز در مراکز درمانی مختلف امکان دهد تا بطور همزمان به اطلاعات و سوابق پزشکی بیمار دسترسی داشته و همچنین به سیستمهای اطلاعاتی و هشداردهندههای بالینی متصل شوند